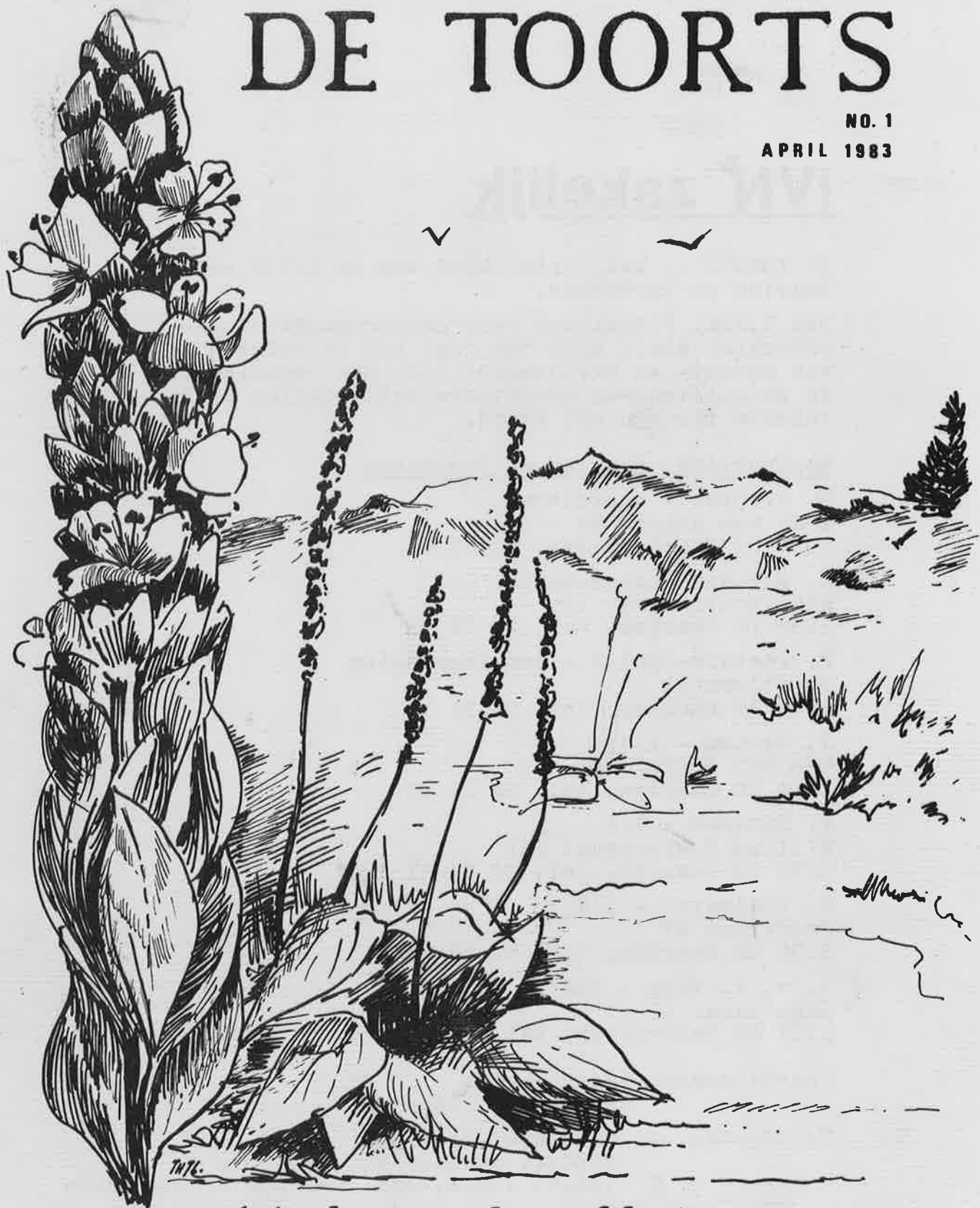

DE TOORTS

NO. 1

APRIL 1983

contactblad van de afdeling
haarlem en omstreken
van het IVN

1° JAARGANG

IVN zakelijk

DE TOORTS is het contactblad van de I.V.N.-Afd.
Haarlem en Omstreken.

Het I.V.N. (Instituut voor Natuurbeschermings-
educatie) stelt zich ten doel het bevorderen
van natuur- en milieubesef door het organiseren
en stimuleren van educatieve activiteiten in de
ruimste zin van het woord.

Bestuur Afd. Haarlem en Omstreken

M. Nicolai - voorzitter

Laan van Angers 74

2034 CJ Haarlem, tel. 33 63 21

M. Horeman - secretaris

Nic. Beetsstraat 12

2032 LV Haarlem, tel. 35 26 66

P. Peeters-Schenk - penningmeester

Delftlaan 71

2023 LC Haarlem, tel. 26 34 36

J. Cronau - lid

Van het Hoffstraat 113

2014 RC Haarlem, tel. 24 09 00

P. Horeman - lid

William Boothstraat 151

2037 SE Haarlem, tel. 34 51 31

M. Daalmeyer - lid

Saeftinge 67

2036 GZ Haarlem, tel. 33 39 09

X L. v. d. Berg - lid

Schoollaan 10

2121 GG Bennebroek, tel. 02502- 74 25

Jaarbijdrage: leden f 20,-

donateurs f 25,-

Te storten op: Rabobank, Haarlem

rek.nr. 38.94.03.407

t.n.v. I.V.N.-Afd. Haarlem en Omstreken

Girorekening van de bank: 11109

Redactie van DE TOORTS

J. Cronau jr.

R. Hoogstraten

Th. Litjens

G. Peeters

Redactie-adres: Postbus 224, 2000 AG Haarlem

inhoud

Zo maar een blaadje	2
I.V.N., hoe zit dat nou?	3
Groene vraagtekens	5
Een begin en een eind	6
Noodkreet van de penningmeester	7
Knoppen	8
Verslag van de jaarvergadering	11
Spinnen	14
Financieel overzicht	15
Toelichting op balans en begroting	16
Gidsencursus	17
Ik onbetaald werken in mijn vakantie?	19
Soos	20
Op naar sloot en plas	22

van de redactietafel

Hier is ie dan voor het eerst van het jaar - jawel u ziet het goed - een eigen contactblad voor u, leden en donateurs.

Een poos geleden lanceerde iemand het idee een eigen blad uit te geven voor onze achterban (u dus). Het idee zwierf wat rond, totdat er een stel enthousiastelingen de tijd en inspiratie vonden deze hersenschim vaste vorm te geven, en dat leidde tot dit eerste nummer. We hopen dit jaar er nog twee te laten volgen: in september en in december. Tevens hopen we dat u ons helpt de lezers zoveel mogelijk gevarieerd "leesvoer" aan te bieden, want de redactie kan hier niet alléén garant voor staan. Het voortbestaan van het blad hangt vooral van u af. Kortom, uw bijzondere ervaringen, ideeën, waarnemingen, kritiek en ook de creativiteit van uw kroost zijn welkom. Over creativiteit gesproken: Theo Litjens maakte het ontwerp voor het omslag en verzorgde de titel. De technische realisatie was in handen van Ab Bosch.

Nogmaals: laat ons niet in de kou staan; stuur uw kopij naar:

Rob Hoogstraten, Postbus 224, 2000 AG Haarlem
tel. (na 19.00 uur) 023-32 20 11

Uiterste inzenddatum kopij voor het volgende nummer:

15 augustus

Zomaar een blaadje

't Is winter. Ik kom net met de auto uit Hilversum. Bij Vinkeveen zwierden kleine schaatsertjes over het ijs. 't Is wel een vreemde winter. Geen sneeuw, weinig vorst en door de bank genomen een te hoge temperatuur. De natuur is al maanden in de war. De tulpen en narcissen - in bakken op ons balkon - waren al vier centimeter boven de grond. Nu, met matige nachtvorst, moeten ze elke avond afgedekt worden. Ze hebben zich laten bedotten. Net als de hazelaar waarop ik uitkijk vanuit mijn kantoorraam. Een maand te vroeg - vergeleken met "normale" winters - bloeiden de mannelijke katjes al.

De dagen lengen. Om half zes is het nog licht. Het voorjaar is in aantocht. Straks botten de takken uit en springen de knoppen open. Elk op zijn of haar eigen tijd en in een vaste volgorde. De eik zal nooit de eerste zijn die jonge blaadjes vertoont. Ik weet precies al wie de hardlopers in de natuur zijn. Let er maar eens op, als u in de duinen, in het park of in het bos loopt. De eerste blaadjes die u in de lente begroeten, zijn die van de kamperfoelie. Dan heb ik het over de bomen en struiken. De mos- en kruidlaag tel ik dan even niet mee. Maar het is net als met de wereldkampioenschappen op de schaats. De kamperfoelie moet "aanpoten", anders zijn de vlier en de kruisbes hem voor. 't Is leuk om het hele voorjaar eens van week tot week bij te houden. Liefst een paar jaar achter elkaar. Dan ziet u dat er een vaste volgorde in zit.

Maar hoe vroeg de lente dit jaar ook komt en hoe snel het eerste jonge blad ook verschijnt, als alles meezit en volgens plan verloopt, is de afdeling Haarlem en Omstreken van het I.V.N. de kamperfoelie, de vlier en de kruisbes te vlug af. Haar eerste blaadje ligt vandaag voor u. En het is de bedoeling dat het vier keer per jaar bij u in de bus rolt. Eén keer per seizoen. Als bindmiddel tussen leden en donateurs van de afdeling. Een bescheiden blaadje, dat wel. Maar toch... U hoort af en toe van ons. En hopelijk wij van u. Want het is niet de bedoeling dat wij het volschrijven, maar ú. Natuurlijk niet over schaken of over economie. Maar over natuur, groen en milieu. U zwerft door het veld net als wij. U ziet wat; u ontdekt wat. En ook heeft u een mening en ideeën, net als wij. Zet ze eens op papier, misschien zijn anderen erin geïnteresseerd. Dan staat binnenkort uw "geesteskind" in ons blaadje.

Ik weet niet of dit blad al een naam heeft. Misschien bedacht de redactie er een. Maar wellicht weet u een betere of geschiktere. Laat het de redactie weten, want het is úw blaadje.

Hier laat ik het deze eerste keer bij. Als voorzitter van de afdeling mocht ik dit eerste nummer inleiden.

"Dat dit blaadje u bevallen mag." Even goed en fijn als de prille berkeblaadjes in de lente en de kleurige herfstbladeren in het najaar.

Afdeling, gelukgewenst; en redactie, succes!

M. Nicolai

IVN, hoe zit dat nou?

Nieuwe leden van onze vereniging hebben vaak het gevoel in een doolhof te zijn terechtgekomen. Het I.V.N. is een grote organisatie met vele geledingen, eigen termen en afkortingen. Dit stukje is geschreven om daar meer duidelijkheid in te brengen.

Allereerst de afkorting I.V.N. Deze staat voor Instituut voor Natuurbeschermingseducatie. Zoals uit de naam blijkt, stelt deze vereniging zich ten doel (volgens de statuten):

- ertoe bij te dragen dat de bevolking zich bewust wordt van de relaties tussen de mens, zijn cultuur en de levende en niet-levende omgeving;
- een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van natuur- en milieubesef, hetgeen wil zeggen dat mensen zich verantwoordelijk moeten voelen voor en in harmonie willen leven met de andere levende wezens en de stoffelijke wereld.

Het I.V.N. werd in 1960 opgericht als voortzetting van de Bond van Natuurwachten. De hierachter liggende gedachtengang was dat verordenend of waarschuwend optreden tegen overtredingen - zeg maar: optreden als bewaker van natuurterreinen - niet voldoende was. De bevolking moest het waarom uitgelegd worden en moest weer in contact gebracht worden met de natuur. Sprak men in 1960 nog van Natuurbeschermingseducatie, tegenwoordig hebben we het liever over Milieubeschermingseducatie, omdat onze eigen woonomgeving, de lucht die we inademen, het water dat we drinken en de oude cultuurgonden ook van onschatbare waarde zijn voor ieder levend wezen.

De basis van het I.V.N. wordt gevormd door de afdelingen, waarvan de afdeling Haarlem en Omstreken er een is. Vorig jaar telde het hele land er 121. Zo'n afdeling is een zelfstandig functionerende eenheid. Veelal vormt zij een eigen vereniging en is dan als zodanig bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. Dit laatste is bij onze afdeling niet het geval.

- Een afdeling kan zich bezighouden met:
- het organiseren van wandelingen en excursies,
  - het organiseren van cursussen,
  - het werken voor scholen,
  - het organiseren van voorlichtingsavonden,
  - het opzetten van tentoonstellingen,
  - het verzorgen van publikaties,
  - het werken in de natuur, vrijwillig (educatief) natuur- en landschapsbeheer.

De afdelingen werken samen in een district (veelal ter grootte van een provincie) met een uit de afdelingsvertegenwoordigers gekozen bestuur. De discussie is op dit moment gaande of het district een los samenwerkingsverband en overlegorgaan van de afdelingen moet zijn of dat het een aparte vereniging moet worden, waaraan taken van het hoofdbureau en van de afdelingen gedelegeerd worden.

Verder kent het I.V.N. twee landelijke werkgroepen. Leden van deze werkgroepen zijn gewoon lid van een afdeling. Hun taak als lid van een werkgroep kost hun echter vaak zoveel tijd, dat zij voor hun afdeling eigenlijk niet meer dan "papieren" leden zijn. Vandaar dat goed overleg tussen werkgroep en afdelingen vaak te wensen overlaat.

De ene werkgroep is de werkgroep van kampstafleden. Deze organiseert voor jongeren van 15 t/m 25 jaar in de zomermaanden werkkampen in natuurterreinen. Overdag wordt er werk gedaan zoals berken rooien, heide afplaggen. 's Avonds wordt er gewerkt aan een educatief programma. Hierin komen veelal op een speelse wijze onderwerpen aan bos als landbouw, voeding, invloed van waterrecreatie, leven in een sloot, kern-energie en afval. Ook is er elk jaar een kamp voor een lagere land- en tuinbouwschool. De rest van het jaar zijn de WvK'ers actief in regio's (deze vallen ook ongeveer gelijk met een provincie), waar zij werkdagen en weekends organiseren.

De tweede werkgroep is de werkgroep van schoolbiologen. Deze verenigt alle schoolbiologen van het land. De meeste schoolbiologen zijn in dienst van de gemeente. Zij geven les aan het basisonderwijs en ondersteunen andere leerkrachten. De werkgroep maakt lesbrieven, leerplannen en ander educatief materiaal zoals lesposters enz.

Op de A.V., de algemene vergadering waar ieder I.V.N.-lid zijn stem kan laten gelden, wordt het algemeen bestuur gekozen, waaruit weer het dagelijks bestuur wordt gekozen. Hier worden alle beleidszaken geregeld. Als ondersteuningslichaam van het algemeen bestuur is er het landelijk bureau, gevestigd op de Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam. Dit wordt bemand door beroepskrachten. Aan het hoofd van het bureau staat directeur Piet Steltman.

Het I.V.N. heeft een aantal provinciale consulenten in dienst, die gedeeltelijk betaald worden door het rijk. Zij helpen alle milieu-organisaties in hun provincie met woord en daad.

Ieder I.V.N.-lid ontvangt het tijdschrift Mens en Natuur. Hierin is het oude blad voor natuurgidsen, Open Oog voor de Natuur, opgenomen. De eindredactie berust bij de Afdeling Voorlichting van het landelijk bureau. Niet-leden kunnen zich voor f 20,- per jaar op dit blad abonneren (bij het landelijk bureau).

Deze informatie is uiteraard niet volledig. Wie meer informatie wenst, kan zich wenden tot het secretariaat van de afdeling: M. Horeman, Nic. Beetsstraat 12, 2032 LV Haarlem, tel. 023-35 26 66, of het Landelijk Bureau van het I.V.N., Plantage Middenlaan 41, 1018 DC Amsterdam, tel. 020-22 81 15.

J. Cronau

??? GROENE ???

Er gebeurt heel wat in de natuur. Zoveel, dat geen mens het allemaal kan bevatten. Zelfs de meest doorgewinterde natuuronderzoeker stuit herhaaldelijk op zaken waarvoor hij geen verklaring heeft. Het ligt voor de hand dat zo iemand het daar niet bij laat zitten. Hij spit de literatuur door en gaat te rade bij zijn vakgenoten. Desnoods peutert hij de nodige subsidie los om zelf een onderzoek te verrichten. De meesten van ons zal dat te ver gaan. We zijn per slot van rekening geen vakbiologen. We blijven dan ook meer dan eens met vragen zitten, waarop we geen antwoord weten.

"Groene" vragen (vragen over de natuur) kunnen iemand behoorlijk dwars zitten. Dat weten we uit ervaring. Vandaar ons voorstel: leg ze aan ons voor. Misschien kan de redactie uw groene vraagtekens in uitroeptekens veranderen. Maar we garanderen niets. We zijn ook niet alwetend. U hebt echter in ieder geval het voordeel dat uw vraag in bredere kring besproken wordt, doordat hij in DE TOORTS wordt geplaatst. Honderd weten meer dan één, nietwaar? Stuur dus al uw problemen op het gebied van de natuur naar het redactie-adres, Postbus 224, 2000 AG Haarlem. En dan maar hopen dat we er met zijn allen een oplossing voor vinden.

Een begin en een eind.

Zondag 16 januari, de eerste publieksactiviteit in '83 en tevens de laatste strandwandeling van het winterseizoen. Een winter overigens die vast de geschiedenis zal ingaan als de zachte winter van '82-'83. Een schrille tegenstelling met de winters uit de jaren '80 van de vorige eeuw, waar ik mijn oudooms en -tante altijd over hoorde.

Zaterdag was ik nogal somber over het weer, maar op de dag zelf mocht ik niet klagen. Het was droog, licht bewolkt, maar toch helder weer. Er was wel wat wind, maar het was niet koud en er stoof geen zand rond. Op de pier was het stikdruk, maar op het strand viel dat reuze mee.

Na het gebruikelijke welkomstwoord vertrokken we richting de nieuwe duinvorming. Er waren twaalf mensen aanwezig, waaronder enige gidsen en één lid.

In de nieuwe duintjes was duidelijk te zien, dat de laatste storm de zee tot tussen de begroeiing had gebracht: uitgespoelde geulen met gehavende biestarwegrasveldjes. De helmgroei op de toppen was echter nog geheel onaangetast. De plantengroei is in dit jaargetijde nog matig, maar zo-
waar, we vonden plots een heleboel zeewolfsmelkplanten op een nagenoeg vlak stuk tussen de duintjes en de pier. In de luwte van een bult stond een exemplaar dat al (of nog) bloeide. Verder troffen we nog wat bloeiende exemplaren van het kleinkruiskruid en wat zeeraketplanten aan.

Met een grote bocht wandelden we naar links om vervolgens naar rechts richting pier af te buigen. We liepen langs de lijn van twee vloedmerken, die ongeveer tien meter van elkaar richting pier liepen. Iedere keer merk ik, dat zo'n vloedmerk weer anders is, andere soorten die de hoofdmoot vormen. Deze keer waren dat de tepelhoorn, waarvan er nogal wat grote exemplaren waren (tot 4 cm), wulk, waarvan alleen kleintjes gevonden werden, de grote en de stevige strand-schelp en nog een paar fuikhoortjes.

De beide vloedmerken waren niet meer dan een 20 cm breed en een weinig bezet met Amerikaanse en ruwe boormossels, afgeknotte gapers, messchedes en verwante soorten en één tapijtschelp. Opvallend was dat er zo weinig kokkels waren (niet één grote). Daarentegen wel veel wenteltrapjes (zo'n dikke twintig), maar haast allemaal stuk.

Kleine zwaardschelde

Ik heb wat verteld over de Noordzee, dat deze ondiepe zee,

waar zes grote rivieren in uitmonden, het afvalvat van West-Europa is, en over de plaats van de lagere zeedieren in de afbraak van dit organische afval, en ik heb verwezen naar de hieruit voortvloeiende visrijkdom en de blijkbaar daarbij behorende visserij-oorlogen.

Ook over de bouw van de schelpdieren heb ik wat uiteengezet. Wat een sluitspier is, waar deze aangehecht zit, de functie en plaats van sifo, mantelbocht en slot.

Bij de pier aangekomen, heb ik gewezen op het kunstmatige rots-kustkarakter hiervan en de daarbij behorende organismen als wieren, zeepokken, mossels en alikruiken. Merkwaardigerwijs vonden we niet één zee- of ander sterretje in de poeltjes tussen de steenblokken.

Gewone Alikruik

Op de terugweg vonden we nog een grote dode kabeljauw op het strand, waarvan de kieuwbogen en de binnenkant van de schedel fraai te zien waren, en vlak bij de pier twee stookolieslachtoffers: een alk en een zee-koet. Er waren vrij veel kleine strandlopertjes (determinatie was moeilijk door het tegenlicht), wat plevieren en een enkele meeuw.

Keurig op tijd waren we bij het paviljoen terug. Het publiek was dan niet in groten getale komen opdagen, maar enthousiast was men wel. Langs het voetpad naar het parkeerterrein nog heel mooi duinsterretjesmos, veel winterpostelein en zowaar de klimopbladige ereprijs in bloei gezien. Voor mij een goed begin van het nieuwe jaar.

M. Horeman

Noodkreet !!

Ruim een kwart van '83 is al weer voorbij. Tot nu toe heeft helaas slechts 40% van de leden de contributie betaald. Bij de donateurs ligt dat percentage iets gunstiger; van hen betaalde de helft de bijdrage. Hoewel veel werk belangeloos wordt gedaan, zijn er toch onkosten. En die moeten betaald worden. Daarom verzoeken we u dringend uw contributie/donatie over te maken. Als u niet zeker weet of u nu wél of niet hebt betaald, bel dan gerust naar ondergetekende, tel. 26 34 36 (tussen 18.00 en 19.00 uur). Voor alle zekerheid: de contributie bedraagt f 20 per jaar, donatie minimaal f 20 per jaar, over te maken naar Rabobank, Haarlem, rek.nr.

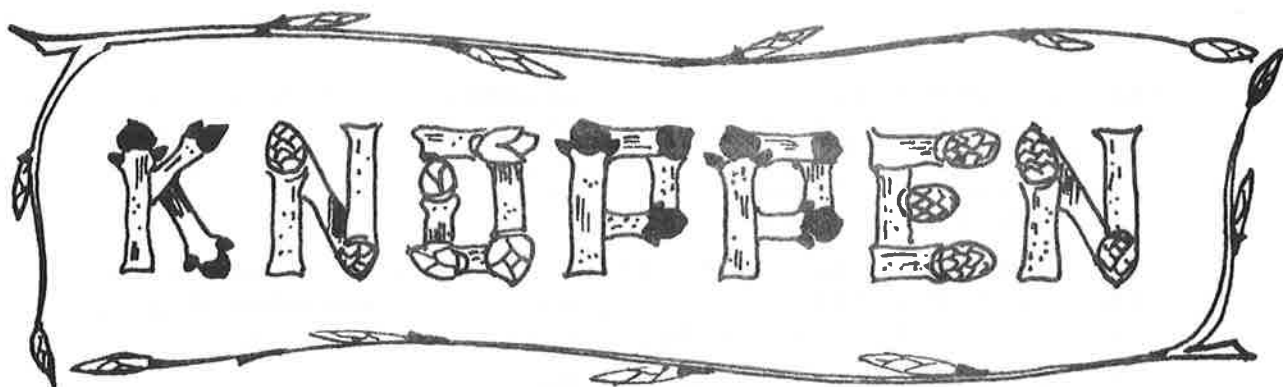
38.94.03.407

afd. I.V.N. Haarlem en Omstreken

Haarlem

(Gironummer bank 11109)

P.Peeters
penningmeester

De wind waait door kreunende takken en doet dode afgeval-
len bladeren opwarrelen. Bomen in de winter. Aan die kale
bedoening is niets te beleven, zullen sommige mensen denken.
Anderen zullen juist geboeid raken door de silhouetten van
de bomen die, nu de blaadjes zijn afgevallen, zo goed waar-
neembaar zijn.

Zo'n kale boom heeft voor mij iets mysterieus. Naakt en
schijnbaar dood staat hij daar, met alleen zijn knoppen als
symbool van het sluimerende leven.

Zonder bladeren komt een boom ons veel minder bekend voor.
We moeten nu op heel andere dingen gaan letten, zijn sil-
houet, zijn bast en zijn knoppen, willen we weten met wie
we te maken hebben. Dat kost in het begin wel wat moeite,
maar zo kun je op een winterwandeling weer van je oude
vrienden genieten.

Die knoppen, waar straks weer de blaadjes uit zullen ko-
men, zijn eigenlijk heel wonderlijke dingen. Eigenlijk is
het niet juist, wanneer je zegt, dat er uit een knop een
blaadje komt. Het is nog veel sterker: een knop bevat een
compleet takje in het klein, een lot noemen we dat. Heel
dicht opeengepakt zitten er al blaadjes met de tussenlig-
gende stengeldelen in. We spreken in dit geval van een
bladknop. Komt er naast blaadjes ook een bloemaanleg in
voor, dan spreken we van een gemengde knop. Als er alleen
een bloem in voorkomt, dan noemen we het een bloemknop.
Het eerste type knop komt bij alle bomen voor, de andere
twee typen zijn minder talrijk en zijn vaak ook iets an-
ders van vorm, meestal zijn ze wat dikker.

Na het uitlopen van de knop vinden we in de oksels van de
nieuwe bladeren al de knoppen van het volgend jaar. Ook
deze waren al in aanleg in de knop aanwezig. In de zomer
zullen zij alleen nog wat groter worden. Als een boom deze
nieuwe knoppen pas na de volgende winter zou vormen, dan
zou hij daarvoor waarschijnlijk energie te kort hebben, daar
een boom in de winter op zijn in de zomer opgebouwde voor-
raad inteert. Ook zou hij dan te laat op de verbeterende
situatie kunnen inspringen. Het aanmaken van een knop kost
namelijk naast energie ook tijd.

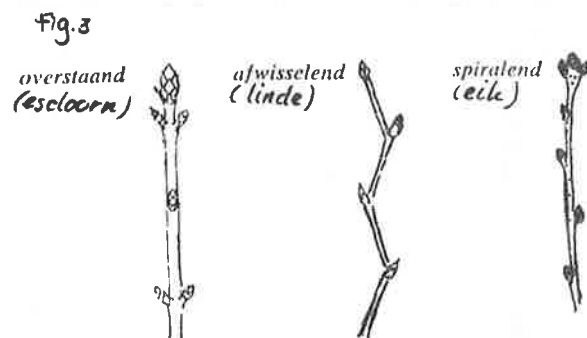
Het uitlopen van een knop kun je goed waarnemen wanneer
je een pas afgesnoeide tak in een vaas in de huiskamer zet.
De opbouw van een knop kunnen we goed met een loep bekijken,
wanneer we een grote knop van bijvoorbeeld een paardekastanje
of een spruitje dwars doorsnijden. Bij een spruitje zie je

dan dat de buitenste bladeren, dat zijn ook de oudste, het grootst zijn. Het enige verschil met een knop van een houtgewas is, dat het spruitje geen knopschubben heeft. Dat zijn de harde, soms kleverige of behaarde schubben aan de buitenkant van de knop. Deze dienen ter bescherming van de knop tegen uitdroging, koude en aantasting door insecten of rotting. Deze knopschubben zijn op te vatten als omgevormde blaadjes. Bij het afpellen van een kastanjeknop vind je dan ook verschillende overgangstypen van schub naar blad.

Wil men nu aan de hand van knoppen met behulp van een tabel (de N.J.N.-knoppentabel kan ik in dit geval zeker aanbevelen) bomen determineren, dan is het nodig dat men zich eerst een aantal vaak gebruikte termen eigenmaakt.

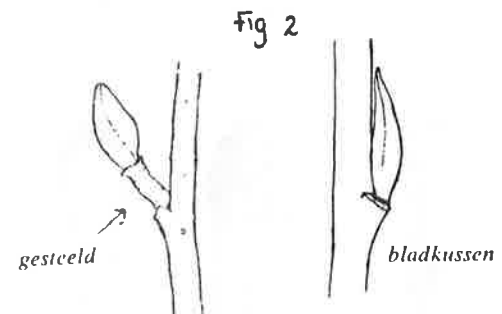
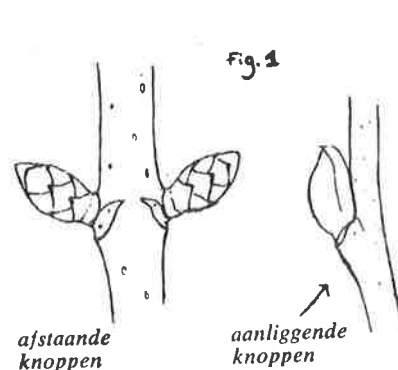
Knoppen kunnen op het eind van een tak of langs een tak staan. In het eerste geval spreken we van een eindknop, in het tweede van een zijknop. Deze laatste zijn meestal wat kleiner dan eindknoppen, omdat ze tegen de twijg aan zitten. Ze kunnen daar op twee manieren aan bevestigd zijn. Zo onderscheiden we afstaande en aanliggende knoppen (zie fig.1). Zijknoppen kunnen ook gesteeld zijn of op een bladkussen staan; dat is een verhout gedeelte van de steel van het reeds afgevallen blad (zie fig.2). De knoppen kunnen op drie verschillende wijzen langs de tak gerangschikt zijn (zie fig.3):

1. afwisselend, knoppen staan op twee evenwijdige lijnen langs de twijgas en niet in paren tegenover elkaar;
2. overstaand, steeds twee knoppen staan in paren tegenover elkaar en 90 graden gedraaid ten opzichte van een vorig of volgend knoppenpaar;

3. spiraalsgewijs, volgens een lijn die rond de twijgas slingert.

Verder dient men te letten op eventuele beharing, kleur en grootte van de knop. De laatste twee kenmerken zijn echter nogal variabel. Tot slot wil ik nog als voorbeeld de knoppen van een aantal soorten bomen beschrijven. De oplettende lezer zal wel-

licht in de kop van dit stuk de knoppen van es, zomereik, gewone esdoorn en beuk herkend hebben. Zo niet, probeert u ze dan alsnog te herkennen.

De omlijsting bestaat uit beuketwijgen. Beukeknoppen zijn lichtbruin van kleur, lang en spits. Ze staan afwisselend op de twijg ingeplant, vaak op een kort steeltje. Doordat de twee rijen knoppen recht tegenover elkaar staan, komen alle nieuwe twijgen in één plat vlak te liggen.

De letters k en P bevatten knoppen van de es. Deze zijn dofzwart en vrij groot. Schubben zijn niet zo opvallend. De eindknop is altijd groter dan de zijknoppen. De knoppen zijn overstaand gerangschikt.

De letters N en E dragen knoppen van de zomereik. Deze zijn bruin, gewimperd (zie fig.4) en een beetje ovaalvormig. Er zijn veel goed zichtbare schubben. In tegenstelling tot de wintereik staan er verscheidene knoppen aan het twijgeinde bij elkaar. De zijknoppen staan afstaand ingeplant en zijn spiraalsgewijs gerangschikt.

De letter O heeft knoppen van de gewone esdoorn. Deze zijn geelgroen tot lichtgroen van kleur, gewimperd en ovaal van vorm. De eindknop is veel groter dan de zijknoppen. De zijknoppen staan afstaand ingeplant en hebben een overdwarse rangschikking.

Fig. 4

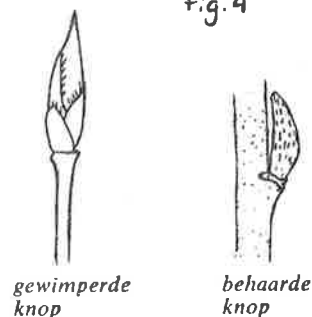
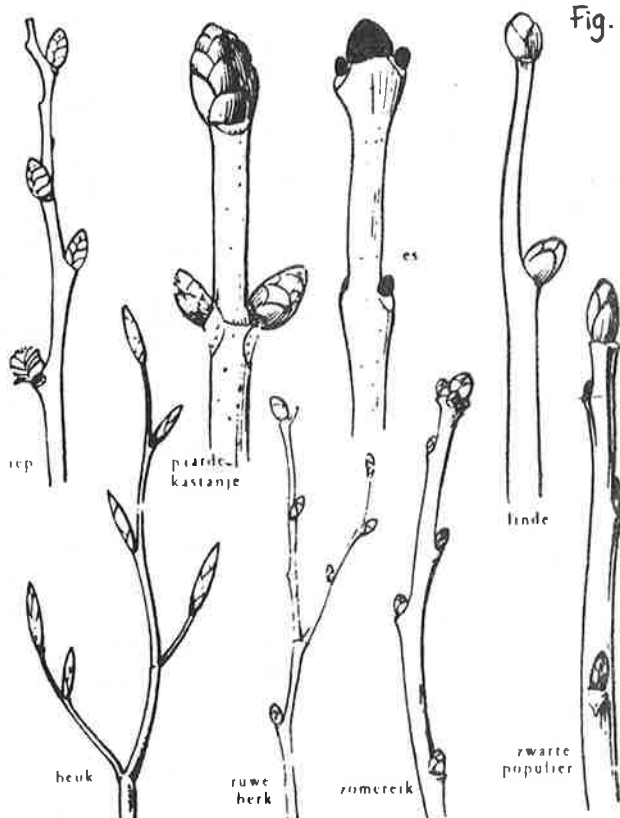

Fig. 5

J. Cronau jr.

Literatuur

- W. de Herder, C. van Veen: Bomen in de winter; Zomer en Keuning, Ede
- M. Bakker, M.J.C. Kolvoort: Bomen leven; uitg. Dienst Openbare Werken Zwolle en I.V.N.
- S. Segal: Knoppentabel; Jeugdbondsuitg N.J.N. & A.C.J.N. (Deze tabel is te bestellen door storting van f 1,75 op gironr. 233040 t.n.v. Jeugdbondsuitgeverij, 's-Graveland, onder vermelding van: knoppentabel).

Verslag van de jaarvergadering,
gehouden in het Openluchttheater te Bloemendaal
op 23 februari 1983

Aanwezig: 9 leden en donateurs, verder het bestuur met uitzondering van mevr. L. v. d. Berg. Bericht van verhindering ontvangen van de heren C. Brassem en J. Kraan.

1. Opening Om 20.00 uur opent de voorzitter de vergadering. Hij heet iedereen welkom. Het verheugt hem dat, in tegenstelling tot de jaarvergadering van 1982, het aantal leden/donateurs dat van het bestuur overtreft. Hij vindt het jammer dat er zoveel wegblijvers zijn.
2. Notulen vorige ledenvergadering Op de vraag van hr. Litjens hoe het staat met de contacten met speeltuinvereniging "'t Bolwerk" komt als antwoord: Er is geen contact meer, omdat "'t Bolwerk" geen enkele reactie heeft gegeven op een brief van het I.V.N., verstuurd door het Landelijk Bureau in Amsterdam. Hr. Litjens stelt voor leden te benaderen voor het samenstellen van werkgroepjes. Op de vorige vergadering kwam dezelfde suggestie. Toen hebben de dames Haafkens en de Graaf een oproep aan alle leden gestuurd; slechts één lid reageerde positief, zodat het formeren van een werkgroep (laat staan werkgroepjes) geen doorgang kon vinden. Voorz. stelt nu zijn hoop op mensen uit de gidsencursus. Voorstel: start werkgroep Engelandlaanpark. Daarna werden de notulen goedgekeurd met dank aan hr. Daalmeyer, de notulist.
3. Mededelingen Die zijn er niet.
4. Ingekomen stukken a) Van het Landelijk Bureau over "Toerin" wordt verwezen naar punt 14 van de agenda. b) Van de Vrijwilligerscentrale; deze biedt aan steun te verlenen bij beheerswerk. Onze afdeling doet geen beheerswerk; daarom wordt het aanbod doorgestuurd naar de afdeling Midden-Kennemerland. c) Van het Landelijk Bestuur over nieuwe vormgeving van het standpunt over de jacht. d) Van mevr. Kalden en hr. Litjens; wordt ook verwezen naar punt 14.
Uitgegane stukken Ook die zijn er niet.
5. Jaarverslag secretaris Dit wordt voorgelezen. Hr. Cronau jr. wil in afdelingsblad een artikel wijden aan de jacht. Men vindt dat prima.
6. Jaarverslag werkgroep gidsencursus Hieronder volgt samenvatting van het verslag over de eerste cursus. Zie voor bijzonderheden over de tweede cursus elders in dit blad. In januari '81 startte de cursus; in juni '82 vond de diploma-uitreiking plaats aan 22 geslaagden. Deze mensen zijn wat betreft hun werkzaamheden voor het I.V.N. verdeeld over de afdelingen Haarlem en Omstreken en Midden-Kennemerland. Twee werken er in Marken. Van enkelen horen we

niets meer en sommigen werken niet voor het I.V.N., maar zijn in hun dagelijks werk met educatie bezig. Reacties uit de vergadering: a) Het behoort tot de mogelijkheden dat er nog een oriënterende avond met het District volgt over het hoe en wat met de gidsencursus. b) Hr. Cronau jr. wil graag een vervolgvond op: Wat wil het I.V.N.; waar gaan we naar toe? c) Hr. Hoogstraten meent: Er zijn onderlinge verschillen van afdeling tot afdeling. Leden van de Werkgroep van Kampstafleden zijn opgeleid voor begeleiding van beheerswerk. d) Hr. Andreae wil nog een contactavond over educatie; bezinnende en behoudende zijde. Hr. Cronau jr.: Misschien iets voor het afdelingsblad?

- 7 en 8. Financiële verslagen en begroting 1983 Zie elders in dit blad. Het verslag wordt voorgelezen; geen commentaar. De kascontrolecommissie deelt mee dat de financiële administratie en de kas van de afdeling en ook die van het depot in orde bevonden werden. Zij stelt de vergadering voor de penningmeester decharge te verlenen. Aldus geschiedt. De begroting voor '83 wordt bekeken en goedgekeurd en tenslotte volgt nog een contributievoorstel voor '84. Dit wordt als volgt ingeleid door mevr. Peeters: "Op de algemene jaarvergadering in Utrecht werd door de afdelingen besloten de afdracht voor de leden aan het Landelijk Bestuur te verhogen tot f 10 (dit was f 7,50). Ondanks deze verhoogde afdracht stel ik voor de contributie voor de leden van onze afdeling niet te verhogen. Deze blijft dus dit jaar f 20. Wel vraag ik uw toestemming de contributie voor '84 te verhogen, als de afdracht aan het Landelijk Bestuur voor dat jaar weer verhoogd wordt (dus meer dan f 10 wordt)." De vergadering gaat akkoord met dit voorstel. Aan sommige leden, die geen tijd kunnen vrijmaken voor activiteiten in de afdeling en die dus niet meewerken in het afdelingswerk, is verzocht in plaats van lid donateur te worden. De afdeling hoeft namelijk voor donateurs geen afdracht aan het hoofdbestuur te betalen. Voor '83 is de donatie vastgesteld op minimaal f 20. Voor '84 stelt de vergadering de donatie op f 25. Vraag hr. Hoogstraten: Wat houdt dat in, meewerken in het afdelingswerk? Voorz.: Leiden van excursies, hulp bij tentoonstellingen, adressen schrijven, brieven, afdelingsblad en affiches rondbrengen, hulp in de "winkel" enz. Opmerking van hr. Weyers, die geen lid is, maar donateur: Donateurs hebben geen stemrecht.
9. Verkiezing kascontrolecommissie Mevr. Kalden en hr. Litjens hebben schriftelijk te kennen gegeven niet als leden van de kascontrolecommissie herbenoemd te willen worden. Voorz. dankt hen voor het door hen verrichte werk. De nieuwe kascontrolecommissie bestaat uit mevr. Zoetelief en de heren Andreae en Keyzer.

10. Bekrachtiging benoeming redactiecommissie afdelingsor-
gaan Benoemd zijn de heren Cronau jr., Hoogstraten,
Litjens en Peeters.
11. Beleid bestuur Wordt positief beoordeeld door mevr.
Zoetelief. Hr. de Groot vindt dat er geen contact is
met de "Groene Weg". Hij wil graag een Schalkwijkwerk-
groep en nodigt uit tot samenwerking. Hr. Horeman vindt
dat er in principe geen kernwerkgroep Schalkwijk moet
komen. Werkgroepen moeten gevormd worden voor gebieden
als Groenendaal, Engelandlaanpark enz. door mensen in
de nabije omgeving daarvan. Die werkgroepen moeten blij-
ven functioneren vanuit de afdeling. Geen integratie
van de "Groene Weg". Alleen praktische samenwerking.
12. Kandidatuur bestuursleden Hr. Hoogstraten vraagt naar
bestuursfuncties. Voorz. antwoordt en vraagt nogmaals
naar kandidaten.
13. Verkiezing bestuursleden Kandidaten worden door het
bestuur gesteld. De heren Horeman en Daalmeyer worden
voor drie jaar herkozen.
14. Bespreking ingekomen voorstellen a) Ingekomen brief van
hr. Litjens en mevr. Kalden i.v.m. voorstel voor declaratie
van gemaakte onkosten. Hr. Litjens verklaart dat het
gaat om een vaste onkostenpost voor penningmeester en
secretaris. Voorz.: Hobby's kosten geld. Telefoon heb-
ben we toch al en de gesprekken lopen niet uit de hand.
Reiskosten tijdens excursies en vergaderingen buiten de
afdeling kunnen redelijkerwijs wel vergoed worden. Voor-
stel ligt op tafel. Hr. Horeman: Telefoonkosten zijn
reëel, geen vaste bedragen, maar werkelijke kosten. Mevr.
Peeters wil de mogelijkheid tot onkostenvergoeding open
houden voor mensen die in financiën sterk achteruitgaan.
Hr. Keyzer vindt het normaal dat penningmeester en secre-
taris een vergoeding krijgen. Dit kan een agendapunt
worden voor de bestuursvergadering. Voorz. vraagt de
leden daarvoor toestemming. Nader bericht over wat er
besloten is, kan in het contactblad opgenomen worden.
Vergadering gaat akkoord. Onkostenvergoeding wordt ver-
werkt in begroting '83.
b) Schrijven van Landelijk Bureau over Toer-In, activi-
teit van Noordhollandse VVV's. In de districtsvergadering
is voorgesteld een jaar rond dit programma te organi-
seren. Dit lijkt niet mogelijk. Hr. Hoogstraten denkt dat
er volgend jaar misschien iets met gidsen te organise-
ren valt. Dit punt wordt in de volgende bestuursverga-
dering besproken.
15. Rondvraag Mevr. Peeters vraagt of er iemand op 10 april
in de verkooptent wil staan. Noek Keyzer biedt zich aan.
Hr. Litjens zag graag dat de financiële verslagen van
tevorens naar de leden worden gestuurd. Hierover komt
bindende afspraak. De verslagen zullen worden opgenomen

in het contactblad. Hr. Litjens vraagt naar de excursie in Berkerode. De eigenaar zit in het buitenland. Er zal dus nog even mee gewacht moeten worden. Hr. Hoogstraten wil volgend jaar werkgroepje voor schooleducatie; vraagt naar ledenlijst. Deze wordt eenmalig los bij het contactblad gevoegd. Hr. de Groot merkt op dat hij niet als gids was ingedeeld. Hr. Horeman vraagt vrijwilligers voor het rondbrengen van brieven en het uitzetten van affiches in de binnenstad. Heren Keyzer en Weyers melden zich aan.

16. Voorz. sluit de vergadering om 22.45 uur.

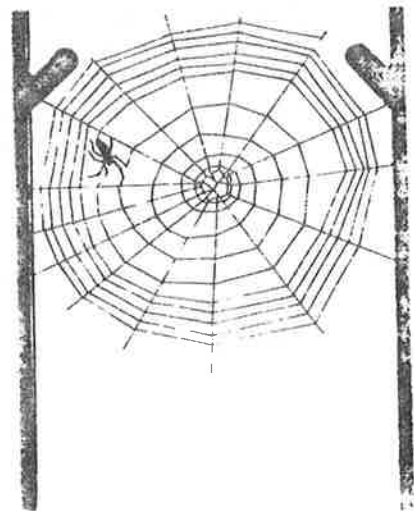
M. Daalmeyer

Spinnen.

Loop eens op een mooie dag in september door een dennenbos en let daarbij dan vooral op de aanwezigheid van dieren. U zult van alles tegenkomen, vogels (hoewel waarschijnlijk niet zo erg veel), muizen (vooral zich verradend door hun holletjes), eekhoorns, misschien een enkele ree of herten, veel insekten en wat spinnen. Doe nu diezelfde wandeling eens op een mistige dag of heel vroeg in de morgen als de zon nog niet de kans heeft gehad de dauw te verdrijven. U zult verbaasd zijn over het onvoorstelbare aantal spinnewebben dat nu zichtbaar is; zichtbaar geworden door de druppels die aan de draden hangen. Het lijkt wel alsof aan iedere grasspriet en iedere tak een web hangt. Dat is natuurlijk niet zo, want spinnen zijn niet zo gesteld op allernaaste burens.

Ik heb me wel eens afgevraagd hoeveel spinnen er gemiddeld per vierkante meter zouden zitten. Het antwoord vond ik in het aardigste boek "Spinnen van Nederland", geschreven door W. van Katwijk, uitgegeven door Balkema in Rotterdam. Bij een telling in Engeland kwam men op een aantal van 130,8 spinnen per vierkante meter; dat is 1.308.000 per ha. Tel maar na.

G. Peeters

FINANCIEEL OVERZICHT I.V.N.-Afd. Haarlem en Omstreken

Balans per 31 december 1982

Saldo bank op 1-1-1982	f 1031,75	Aanschaf doorz. tent	f 350,00
Saldo kas op 1-1-1982	74,86		
Saldo per 31-12-1982	1554,89		
Vordering depot	500,00		
Materiaal	p.m.	Kapitaal	2811,50
	<u>f 3161,50</u>		<u>f 3161,50</u>

Rekening van baten en lasten over 1982

Nr	Omschrijving	geraamd	ontvangen	Nr	Omschrijving	geraamd	uitgegeven
1	Contributie	f 1000,00	f1185,00	2	Kopieën/stenc.	f 300,00	f 241,00
3	Donatie	375,00	665,00	4	Reclame	200,00	59,35
5	Subsidie Distr.	-	350,00	6	Koffie	50,00	24,45
7	Giften	-	162,75	8	Postzegels e.a.	100,00	87,65
9	Rente bank	-	57,07		secr.kosten	-	70,00
11	Verkoop	-	157,75	10	Zaalhuur	150,00	43,33
13	Diversen	75,00	1,00	12	Afdracht L.B.	375,00	442,50
				14	Reiskosten	-	9,90
				16	Diversen	275,00	45,50
				18	Saldo		1554,89
		<u>f 1450,00</u>	<u>f2578,57</u>			<u>f1450,00</u>	<u>f2578,57</u>

Begroting voor 1983

Nr	Omschrijving	geraamd van '82	bedrag voor '83	Nr	Omschrijving	geraamd van '82	bedrag voor '83
1	Contributie	f1000,00	f1100,00	2	Koffie	f 50,00	f 50,00
3	Donatie	375,00	400,00	4	Kopieën/stenc.	300,00	150,00
5	Giften	-	50,00	6	Reclame	200,00	100,00
7	Rente bank	-	100,00	8	Zaalhuur	150,00	150,00
9	Verkoop	-	50,00	10	Secr.onk/postz.	100,00	200,00
11	Diversen	75,00	-	12	Afdracht L.B.	375,00	550,00
				14	Contactblad	-	400,00
				16	Onvoorzien/div.	275,00	100,00
		<u>f1450,00</u>	<u>f1700,00</u>			<u>f1450,00</u>	<u>f1700,00</u>

Toelichting op Balans over 1982

Debet Saldo: Na sluiting boekjaar 1981 was er een saldo van f 1106,61. Over 1982 was er een saldo van f 1554,80. Er is f 2500,00 overgebracht op Spaar-Direct-Rekening bij de Rabobank.

Vordering depot: Deze wordt in de loop van 1983 overgemaakt van depot naar afdelingskas.

Materiaal: Visnetten e.d., loepjes, waadpak, oude stencilmachine.

Credit Door tegenslag is de plastic tent voor verkoop materiaal in 1982 niet gereed gekomen. Het geld (subsidie v.h.District) blijft uiteraard gereserveerd voor de fabricage van die tent in 1983.

Toelichting op Rekening van baten en lasten over 1982

(De cijfers verwijzen naar de volgnummers in de rekening.)

1. In 1982 hadden we 59 leden; 49 leden betaalden f 20,00, 7 leden f 25,00 en 3 leden f 10,00.
3. Gedurende 1982 is het aantal donateurs gestegen tot ruim 25.
5. Op de begroting voor 1982 kwam deze post niet voor, omdat we van de gemeente Haarlem geen subsidie ontvangen. De van het District ontvangen subsidie is geen vaste subsidie en kan dus niet begroot worden.
7. Was voor 1982 begroot onder de post diversen. Het bedrag aan giften over 1982 was zo groot, dat voor 1983 op de begroting een post giften gerechtvaardigd leek.
9. -
11. Dit bedrag is zo hoog door inkomsten van de verkoop van I.V.N.-materiaal (buiten ons depot om) op een Heemsteedse school tijdens hun milieukeek. Deze verkoop bracht f 102,75 op.
13. Ontvangen bedrag ver beneden raming (zie 7).
2. -
4. Voor 1982 alleen aanschaf papier voor affiches.
6. -
8. Recycling-enveloppen met opdruk van het I.V.N. kostten ons f 70,00 de 500.
10. Slechts één zaalactiviteit (Greenpeace) voor leden en donateurs.
12. Afdracht voor uiteindelijk 59 leden (59 x f 7,50).
14. Penningmeester naar Landelijk Buureau i.v.m. bijeenkomst van penningmeesters.

Toelichting op Begroting 1983

1. We gaan uit van minstens 50 leden; contributie f 20,00.
3. Ondanks een totaalbedrag aan donaties over 1982 van f 665,00 blijft de begroting aan de voorzichtige kant; er hebben al diverse donateurs opgezegd per 1 jan. '83.
5. Is niet te begroten; f 50,00 zullen we wel ontvangen.
7. Er is f 2500,00 op een Spaar-Directrekening gezet, rentepercentage 4,25%. Als dit percentage niet te ver daalt,

lijkt een raming van f 100,00 redelijk, te meer daar er ook nog wat rente van de lopende rekening komt.

9. -
11. Post diversen op 0 begroot gezien resultaten van 1982.
2. -
4. Bedrag teruggeschroefd van f 300,00 (in 1982) naar f 150,00, omdat de tot nu toe los gestencilde mededelingen voortaan zoveel mogelijk in ons contactblad opgenomen zullen worden.
6. I.v.m. uitgegeven bedrag in 1982 teruggebracht van f 200,00 naar f 100,00.
8. Ondanks het feit dat we in 1982 slechts f 43,33 aan zaalhuur uitgegeven hebben, toch een begroting van f 150,00 i.v.m. planning soosavonden e.d., zodat enige malen een zaal gehuurd zal moeten worden.
10. Opgevoerd i.v.m. stijgende prijs van o.a. porti en papier; een zwaar contactblad vereist waarschijnlijk ook meer postzegels.
12. Op de algemene ledenvergadering in oktober 1982 te Utrecht is besloten de afdracht aan het Landelijk Bureau te verhogen van f 7,50 naar f 10,00; het te begroten bedrag is hieraan aangepast.
14. Het contactblad moet viermaal per jaar verschijnen in een oplage van ongeveer 100 stuks. Onkosten geschat op f 1,00 per exemplaar; we hopen dat dit te hoog geschat is.

F.C.T. Peeters-Schenk
penningmeester

Voor degenen onder u die niet weten wat een gidsencursus is, even een korte uiteenzetting. Een gidsencursus leidt mensen op tot natuurgids. Een waarschijnlijk onvoldoende beeld van een natuur- en milieugids zou kunnen zijn: een enthousiaste natuurliefhebber die ook nog iets van die natuur af weet, die dat wil doorgeven aan anderen door middel van wandelingen, lezingen, tentoonstellingen en daar meestal vrije tijd in wil steken. In onze afdeling loopt momenteel een gidsencursus - de tweede in ons bestaan - en daar ga ik u iets over vertellen.

Toen de diploma-uitreiking van de eerste gidsencursus (juni '82) nog maar net achter de rug was, waren de voorbereidingen voor de volgende cursus al in volle gang. Eind

juni vonden oriënterende gesprekken plaats met de mensen die te kennen hadden gegeven, dat ze een gidsencursus wilden volgen. De gesprekken vonden plaats in Thijssse's Hof. Er meldden zich 33 cursisten uit Haarlem en omliggende plaatsen. Een aantal cursisten komt niet uit de regio van onze afdeling; 13 van hen zullen zich later waarschijnlijk gaan richten op Midden-Kennemerland in verband met hun woonplaats.

Eind september startten we met een weekend in de Kennemerduinen. De rode draad van dit samenzijn was kennismaking met elkaar en met de inhoud van het natuurgidsenwerk. Er is veel gewandeld, gepraat, gekeken, geluisterd en gesnuffeld. Voor de avondactiviteiten mochten we gebruik maken van de ruimten van het bezoekerscentrum. Onze gastheer daar was Pieter Dhont. De avond werd een succes. Trouwens, het hele weekend was fijn. De reacties van de deelnemers waren erg positief. Men had er zin in en wat hen betrof kon de cursus beginnen.

Ieder tweede en vierde dinsdagavond van de maand is een lesavond. Die lessen worden gegeven in de kleedruimte van het Openluchttheater in Bloemendaal. Regelmatig volgen na de lessen excursies in de omgeving. Daar worden weekendochtenden aan besteed.

Tot nu toe hebben we aandacht geschonken aan onder andere elementaire kennis van biologische verschijnselen en processen, paddestoelen, vogeltrek, relaties tussen plant en dier, bomen en struiken in de winter. Verder kwamen aan bod: het belang van groene planten, hun stofwisseling, energie (door planten vastgelegd) en kringlopen in de natuur. Eén avond stond het strand centraal en een andere avond het duin.

In Elswout bestudeerden we paddestoelen en aan het Bloemendaalse en Castricumse strand constateerden we, min of meer rillerig in de frisse morgenwind, dat veel vogels richting zuid trokken. Na een les over het strand volgde een excursie naar het strand bij de zuidpier van IJmuiden. We vonden veel, waaronder schelpen, resten van andere dieren, hout, plastic en ander afval. En we bestudeerden de eerste fase van duinvorming. Winterverschijnselen aan bomen en struiken bekeken we in het Bloemendaalse Bos en in de Haarlemmer Hout. Op het moment waarop ik dit artikel schrijf, staan nog weer andere excursies op stapel. Die zijn echter al achter de rug, als u dit verhaal leest. In het volgende contactblad hopen we u daarover wat uitgebreider te informeren. Er zijn plannen om van de laatste cursusavond, waarop de diploma's uitgereikt zullen worden, een feestavond te maken. Behalve cursisten en medewerkers aan de cursus verwachten we op deze avond ook leden en donateurs. U kunt dan kennismaken met de nieuwe gidsen. U hoort nog over deze avond.

De cursus wordt geleid door een werkgroep; leden daarvan zijn de dames L.v.d.Berg, L. Haafkens, M. Hulshoff en P. Peeters, en de heren C.v.Deursen, F.Lips en A.Meyes. Inlichtingen over de cursus: P.Peeters, Delftlaan 71, 2023 LC Haarlem, tel. 26 34 36.

P.Peeters

Deze pagina is speciaal voor jongeren tussen 15 en 25 jaar.

Ik, onbetaald werken in mijn vakantie ?? .... ben toch niet gek !!

En toch zijn er ieder jaar weer zo'n, pak 'm beet, 1000 jongeren, die onbetaald werk verrichten in de natuur; al is het maar voor één week. En ze vinden het nog leuk ook! Even ter verduidelijking: ik praat hier over zogeheten natuurbeschermingswerkkampen, georganiseerd door het I.V.N.

Wat is een natuurbeschermingswerkkamp? Dit is een kamp dat 6 dagen duurt (maandag t/m zaterdag), waarbij je werkzaam bent in de natuur. Dat kan zijn in een moerasgebiedje, heideveld, bos e.d.

Er worden elk jaar zo'n 20 kampen georganiseerd, verspreid over het hele land. Dus keuze genoeg, mits je je op tijd opgeeft voor zo'n kamp.

Naast het werken in de natuur leer je wat over flora en fauna en 's avonds zijn er praatthema's, discussies en spelletjes, gericht op natuurbehoud en milieu (in vaktermen heet dit educatie), verder is er gelegenheid tot wandelen, zwemmen, volksdansen e.d.

De werkzaamheden in een natuurgebied kunnen bestaan uit bomen rooien, hooien, heide afplaggen. Dus je zult wel eens een zaag, steekschop, bijl of hooivork moeten hanteren. Ik kan me goed voorstellen dat je nog nooit met een dergelijk werktuig hebt gewerkt, maar dat is geen probleem. In zo'n kamp is een aantal mensen die je dat leren en die bovendien verantwoordelijk zijn voor het goede verloop van het kamp. Deze mensen vormen de kampstaf. Het zijn stuk voor stuk vrijwilligers. Alleen hebben deze mensen een speciale cursus gevolgd om de kampdeelnemers te kunnen begeleiden.

De kosten van zo'n kamp? Die zijn erg laag. Ik meen op het ogenblik f 25,00. Van dit bedrag betalen we de administratiekosten en sluiten we tegelijkertijd een ongevalverzekering af voor je. De rest van de kosten, zoals onderdak en maaltijden worden betaald door de beheerder van het desbetreffende natuurgebied, waar je eventueel komt te werken.

Tot slot iets over de kampsfeer. Je maakt deel uit van

een groep van ongeveer 45 man. Dus het is zaak dat je je een beetje kunt aanpassen. Als je dat kunt, is het doorgaans hartstikke gezellig in zo'n kampweek. Je komt er leeftijdgenoten tegen uit allerlei delen van het land. Dus mogelijkheden genoeg voor nieuwe contacten.

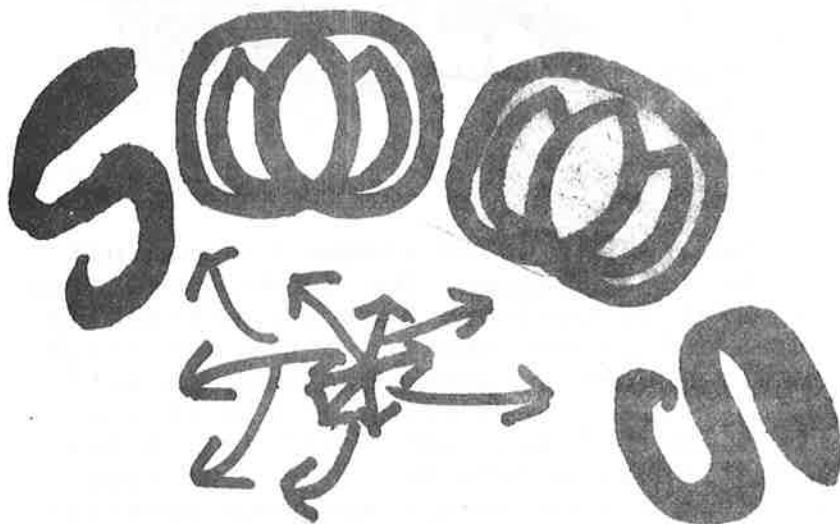

Kortom, wil je in je vakantie eens een week je handen uit de mouwen steken voor een goede zaak, iets leren over een natuurgebied, leuke contacten leggen, lekker eten, leren volksdansen en nog veel meer, vraag dan snel informatie plus een inschrijfkkaart aan bij het I.V.N., Plantagemiddenlaan 41, Amsterdam, t.a.v. Aaltjen Gratenhuis of Paul Böhre. Telefonisch zijn bovengenoemde personen te bereiken onder nummer 020-22 81 15.

Al vast een prettige vakantie en/of een goed kamp toegewenst.

Rob Hoogstraten

Wat is nou eigenlijk een soosavond? Dat is een avond, waarop de leden en donateurs van onze afdeling samenkomen om met elkaar ervaringen uit te wisselen, elkaar te leren kennen, kennis over te dragen, te discussiëren e.d.

Er zijn inmiddels drie van die avonden geweest, die redelijk werden bezocht. Het was er erg gezellig.

De indeling van de avond is vrij, dus géén vast programma en ieder komt wanneer hij of zij dat wil. Een soort instuif dus.

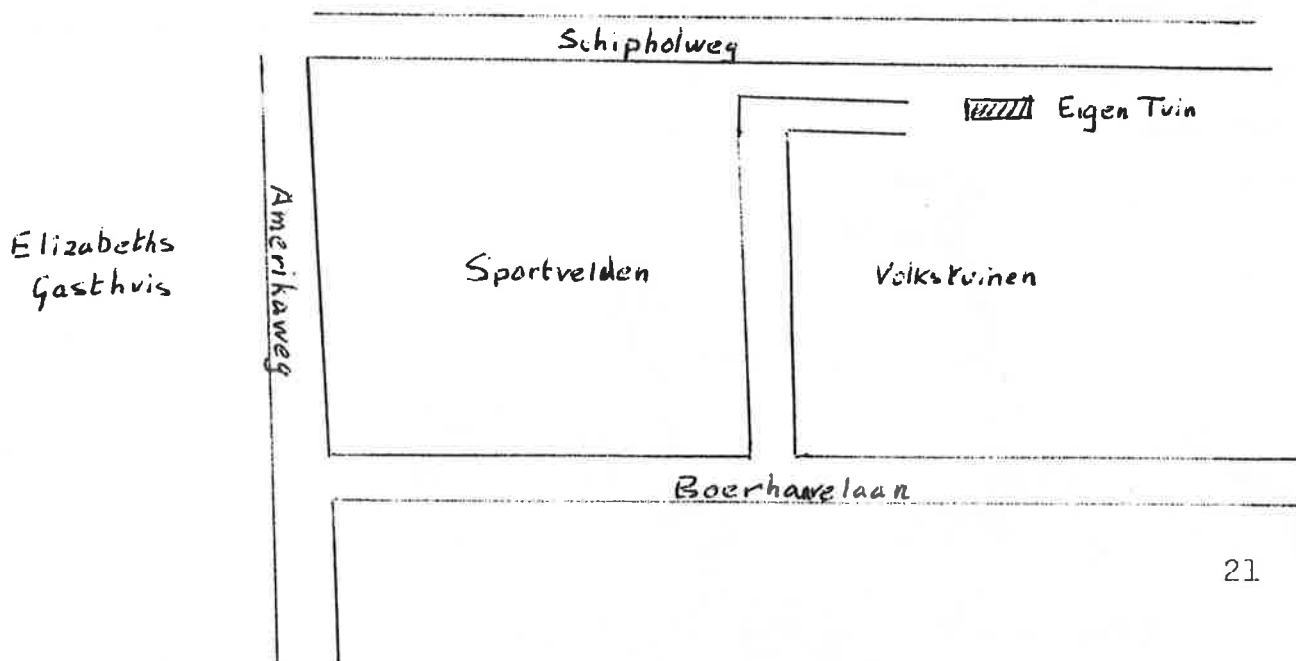
Hebt u belangstelling? Kom dan eens langs. De laatste avond van deze serie wordt gehouden in het gebouw-tje van de volkstuinvereniging "Eigen Tuin" in Schalkwijk op maandag 11 april. Zaal open om 19.30 uur.

Tot dan!

Een Soosganger

Het gebouw van de volkstuinvereniging "Eigen Tuin" ligt aan de Boerhavelaan. Als u vanaf de Amerikaweg de Boerhavelaan inslaat, vindt u ongeveer 500 meter verder, voorbij de sportvelden aan uw linkerhand een zijweg. Deze moet u ingaan. Achterin, tegen de Schipholweg, ligt het verenigingsgebouw. Buslijn 5 en 77 brengen u er dichtbij. Uitstappen bij het Elizabeths Gasthuis.

Op naar sloot en plas!

Eind september gingen wij met klasres van de Bosch en Hovenschool op de fiets naar Heiduin, een mooi stukje bos met een open plek waar slootjes zijn.

Het was drogend weer.

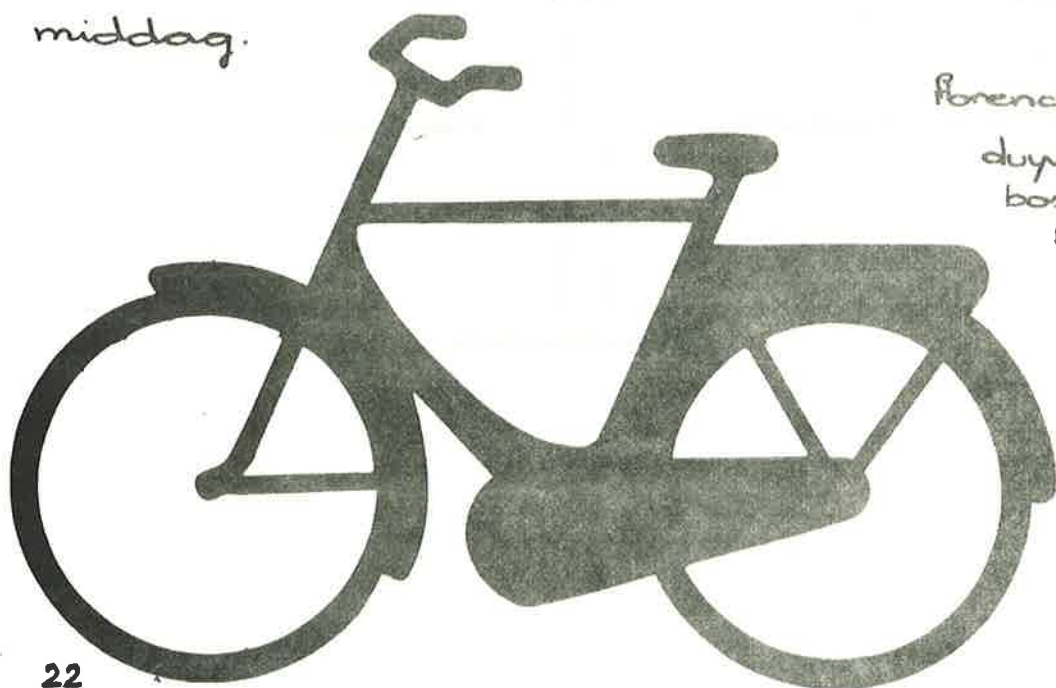
Een paar moeders, onze juf en mev. Peters van het i.v.w. waren er ook.

Mev. Peters vertelde eerst aan ons hoe belangrijk water eigenlijk voor ons is.

Alle groepjes gingen een geschikt plekje zoeken bij een slootje.

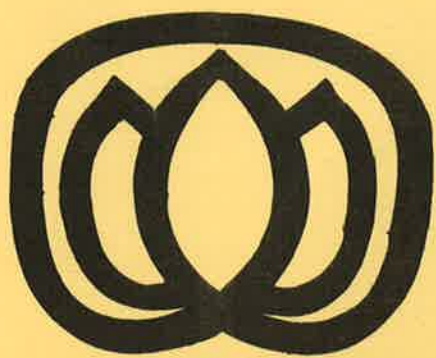
Mev. Peters had materiaal bij zich dat het vangen en bestuderen ~~van~~ de waterinsekten makkelijker maakte; lange stokken met netjes eraan, een kaart waarop je kon zien hoe je diertje treette, doorsjes met een ingebouwde lamp en lovendien wist mev. Peters ook helemaal waterinsekten uit haar hoofd van naam. We tekende de gevangen insect na en schreven zijn naam en bijzonderheden erbij.

Waar ^{een} helemaal van was, mochten we er eentje meenemen, als we hem naar weer terugzetten voor het eind van de week. Kortom: een héle leuke middag.

Florence van
duyvendijk klas b.
bosch en
hovenschool

agenda

Dinsdag 19 april SCHALKWIJK, Engelandpark, vanaf Engelandlaan hoek Belgiëlaan, 19.30 uur.
HAARLEM-NOORD, Schoterbos en Delftoever, vanaf de brug bij het Mendelcollege, 19.30 uur.

Zondag 24 april BLOEMENDAALSE BOS, vanaf het Pannekoekenhuisje, Mollaan, 10.30 uur.
GROENENDAAL, Heemstede, vanaf Restaurant Groenendaal, 10.30 uur.

Voorwandelingen donderdag 21 april, 19.30 uur.

Maandag 25 april BROUWERSKOLKPARK, Overveen, vanaf brug spoorlijn Haarlem-Zandvoort (boven), 19.30 u.

Zondag 1 mei SPAARNWOUDE/HOUTRAK, vanaf informatiecentrum Kraaienstein, 14.00 uur.
HAARLEMMERMEERSE BOS, Hoofddorp, vanaf ingang aan de IJweg, 14.00 uur.

Zondag 15 mei LEYDUIN/WOESTDUIN, Vogelenzang, vanaf parkeer-terrein aan de Leyweg (dus niet aan de Leidsevaart), 10.30 uur.
Voorwandeling om 9.00 uur, dezelfde ochtend.

Maandag 16 mei BROUWERSKOLKPARK, Overveen, zie 25 april, 19.30 uur.

Woensdag 18 mei FIETSTOCHT SPAARNWOUDERPOLDER/HOUTRAK, vanaf de spoorbomen tegenover suikerfabriek Halfweg, 19.30 uur.

Maandag 23 mei FIETSTOCHT LIEDE-OEVERGEBIED, vanaf Haarlens Dagblad, Oudeweg, 10.00 uur.

Dinsdag 31 mei ENGELANDLAANPARK, vanaf hoek Engelandlaan/Belgiëlaan, 19.30 uur.

Woensdag 8 juni LIEDE-OEVERGEBIED, vanaf Oudeweg bij de PTT-toren, 19.30 uur.

Zondag 12 juni THEMADAG "Het leven van kleine dieren", Spaarnwoude op het dagkampeerterrein in Houtrak, expositie, explicatie, wandelingen van 10.00 tot 16.00 uur.

I
V
N